

Pr. 195/2023
CAP

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/10193 din 30.06.2023

La nr.195 din 21.06.2023

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.457/2003, Legea nr.436/2006, Legea nr.136/2016).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.06.30 13:56:35 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1623
30	06 2023
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/8847 din 30.06.2023

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 457/2003, Legea nr.436/2006, Legea nr.136/2016)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop *„[...] de a pune în valoare resursele existente ale statului într-un mod eficient și sustenabil, prin creșterea transparenței activităților de ordin local, raional și municipal și prin responsabilizarea aleșilor locali față de cetățeni, cu utilizarea sistemului electronic de înregistrare a prezenței la ședințe și a modalității de vot a aleșilor locali.”*

Autorul a mai precizat că, *„Prin adoptarea prezentului proiect de lege se va asigura creșterea transparenței și eficiența votării proiectelor de decizii în cadrul consiliilor locale/municipale/raionale.”*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.457/2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale, Legii nr.436//2006 privind administrația publică locală și Legii nr.136//2016 privind statutul municipiului Chișinău, fiind instituit sistemul de vot electronic în consiliile locale, municipale și raionale.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind asigurarea transparenței activității consiliilor locale/municipale/raionale și sporirea gradului de responsabilitate individuală a consilierilor, prin instituirea sistemului de vot electronic.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințe art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Subsidiar, conform art.27 alin.(1) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative: *„La elaborarea unui proiect de act normativ, autorul proiectului sau autoritatea responsabilă de elaborarea proiectului poate să formeze un grup de lucru, alcătuit din specialiști în domeniu, precum și din reprezentanți ai societății civile.”* Respectiv, considerăm că în procesul de promovare a proiectului este necesară consultarea autorităților implicate direct în soluționarea problemelor incluse în proiect, și anume a autorităților administrației publice locale și a Congresului Autorităților Locale, precum și altor persoane interesate.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să

conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „În cazul în care o autoritate publică locală o să decidă asupra necesității implementării sistemului de vot electronic, se vor aloca bani din bugetul local.

În municipiul Chișinău, pentru implementarea sistemului de vot electronic, aprobat în anul 2016, s-au cheltuit deja peste 1 milion lei bani publici, nefiind valorificați până în prezent.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea autorităților administrației publice locale privind implementarea procedurii de vot electronic.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova în scopul de a pune în valoare resursele existente ale statului într-un mod eficient și sustenabil, prin creșterea transparenței activităților de ordin local, raional și municipal și prin responsabilizarea aleșilor locali față de cetățeni, cu utilizarea sistemului electronic de înregistrare a prezenței la ședințe și a modalității de vot a aleșilor locali.

Prin proiect se propune modificarea Legii nr.457/2003 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale, Legii nr.436//2006 privind administrația publică locală și Legii nr.136//2016 privind statutul municipiului Chișinău, fiind instituit sistemul de vot electronic în consiliile locale, municipale și raionale.

Proiectul promovează interesul public privind asigurarea transparenței activității consiliilor locale/municipale/raionale și sporirea gradului de responsabilitate individuală a consilierilor, prin instituirea sistemului de vot electronic.

Subsidiar, conform art.27 alin.(1) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative: *„La elaborarea unui proiect de act normativ, autorul proiectului sau autoritatea responsabilă de elaborarea proiectului poate să formeze un grup de lucru, alcătuit din specialiști în domeniu, precum și din reprezentanți ai societății civile.”* Respectiv, considerăm că în procesul de promovare a proiectului este necesară consultarea autorităților implicate direct în soluționarea problemelor incluse în proiect, și anume a autorităților administrației publice locale și a Congresului Autorităților Locale, precum și altor persoane interesate.

30.06.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2023.06.30 13:48:18 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

